

REVISTA ECONOMICĂ.

Organ financiar-economic.

Organul oficial al „Solidarității”, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „Solidaritatea” sunt:

„Agricola”, (Ecica), „Agricola”, (Hunedoara), „Agricola”, (Lugoj), „Albina”, „Ardeleana”, „Arieșana”, „Arina”, „Auraria”, „Aurora”, (Baia-mare), „Bănățana”, „Banca Poporală” (Caransebeș), „Banca Poporală” (Dej), „Berzovia”, „Bihoreana”, „Bistrițana”, „Bocșana”, „Brădetul”, „Cassa de împrumut ca însoțire”, (Bicaz), „Cassa de păstrare”, (Mercurea), „Cassa de păstrare” (reuniune), (Săliște), „Câmpiană”, „Ciacovana”, „Chiorana”, „Codreana”, „Comuna”, „Cordiana”, „Coroana”, (Bistrița), „Corvineana”, „Creditul”, „Crișana”, „Cugiereana”, „Doina”, „Economia”, (Cohalm), „Economul”, „Făgetana”, „Frățietatea”, „Furnica”, „Geogeană”, „Grănițerul”, „Hațegana”, „Hondoleana”, „Hunedoara”, „Isvorul”, (Sângeorgiu), „Iulia”, „Jiana”, „Lipovana”, „Luceafărul”, „Lușoșana”, „Mercur”, „Mielul”, „Murășiana”, „Murășianul”, „Nădlăcana”, „Nera”, „Oraviceana”, „Orientul”, „Piatra”, „Plugarul”, (Cacova), „Poporul”, „Porumbăceana”, „Progresul”, „Racoșana”, „Reuniunea de împrumut și păstrare”, (Ila-mare), „Riureana”, „Săcana”, „Sătmăreana”, „Sebeșana”, (Caransebeș), „Sebeșana”, (Sebeșul-săsesc), „Seldgeana”, „Sentinela”, „Șercățana”, „Silvania”, „Someșana”, „Speranța”, (Hosman), „Steaua”, „Târnavoana”, „Țibleșana”, „Timișana”, „Tovărășia agricolă”, (Sebeșul-săsesc), „Ulpiana”, „Vatra”, „Victoria”, „Vlădeasa”, „Zărândoana”, „Zlăgnea”.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—.

Redactor responsabil:
CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Societatea de asigurare „Transilvania”.

S'a împlinit tocmai anul, de când un mic incident: desconsiderarea pressei noastre la publicarea unui concurs și apoi conferirea postului vacant de cassar unui neromân, a dat ansă aproape tuturor ziarelor noastre de a publica o întreagă serie de recriminațiuni bazate la adresa conducătorilor în majoritate Sași ai „Transilvaniei”, acuzându-i mai ales de lipsă de considerație față de pretenziunile juste ale Românilor, susținători ai societății lor.

Și azi atențiunea opiniei noastre publice din nou este îndreptată asupra „Transilvaniei”. De astădată însă dintr'un incident mai grav, din incidentul demisiunii tuturor membrilor români din direcțiunea și din comitetul de supraveghiere al societății, întâmplată la 5 crt., conform declarației de următorul text, expediată tuturor ziarelor românești:

Declarație.

Subsemnații aducem prin aceasta la cunoștință publică, că am repășit din sinul direcțiunii și resp. al comitetului de supraveghere al băncii de asigurare „Transilvania” din Sibiu.

Motivul care ne-a determinat în primul rând la aceasta este, că deși într'o ședință de astă-primăvară unanim se decisese, ca ocuparea postului de director executiv să se amâne până la timpuri mai bune, președintele direcțiunii în mod spontan și fără orice pregătire a pus la ordinea zilei în ședința din 4 Septembrie c. de nou alegerea directorului executiv, insistând din răspuneri pe lângă aceea, ca încă în aceeași ședință să se aleagă de director o persoană după a noastră părere nepotrivită.

Protestările noastre nu le-a băgat în seamă majoritatea săsească. Și astfel nu ne-a mai rămas alta, decât să eșim din direcțiune și resp. comitetul de supraveghere și să lăsăm toată responsabilitatea pentru faptele săvârșite în detrimentul institutului, majorității săsești, rămasă acum singură stăpână asupra sortii institutului.

Sibiu, la 5 Septembrie 1908.

Ioan de Preda,

advocat, fost membru și viceprez. al direct.

D. Comșa,
prof.

P. Muntean,

vice-colon. c. r. în r.

N. Togan,
protop.

foști membri ai direcțiunii.

Victor Fincu,

contr. cons., fost membru în com. de supraveghere.

Este un act de deosebită gravitate pentru „Transilvania” această retragere corporativă a membrilor români dela conducerea resp. controlul acestei societăți și poate da foarte ușor ansă la bănuiele, că vor fi și alte motive, poate de natură mai delicată, cari i-au determinat pe subscriitorii declarației la acest pas extrem. Ea constituie totodată un energie protest contra abuzului de putere, cu care majoritatea săsească a direcțiunii, cu totala desconsiderare a legitamelor așteptări și pretențiuni ale Românilor (cari, în treacăt fie zis, susțin aproape exclusiv „Transilvania”) caută a se înstăpâni tot mai mult asupra acestui institut și a-l face cuib de căpătuială pe seama Sașilor. Căci ce alta decât cuib de căpătuială ajunge „Transilvania”, dacă președintele direcțiunii, după-ce deja „a pus” pe un fiu al său fiscal al societății, mai octroiază societății și un director, recunoscut, ce este drept, ca bun specialist în ale contabilității, dar după pă-

rerea unei însemnate minorități a membrilor direcțiunii, și și altora, neapt pentru postul ce i s'a încredințat.

Că între astfel de împrejurări membrii români, reprezentanții a cel puțin 75% ale asiguraților cu drept de vot în adunarea generală, n'au mai fost dispuși a conlucra, prin prezența lor în direcțiune, la crearea unor stări de lucruri nu numai nedrepte, ci și deadreptul păgubitoare pentru interesele binepricepute ale „Transilvaniei“, — este foarte explicabil și va afla de sigur aprobarea tuturor cercurilor românești. S'a pus cel puțin capăt unei conexiuni din care și așa numai „ceilalți“ aveau foloase, atât morale, cât și materiale, iar noi aproape nimic decât sarcini.

Pășirea rezolută și solidară a membrilor români demisionați va deschide probabil și ochii aceloră, cari seduși poate de sonorul nume de „Transilvania“ și de reclama ce-i fac în permanență unele ziare de-ale noastre, s'au obicinuit a considera această societate săsită de o întreprindere românească; căci în faptă românească este „Transilvania“ numai într'atâta, că contingentul cel mai mare al asiguraților îl dau *Românii*, cei vecinic mașter tractați atât la conducere și executivă, cât și ca clienți.

Pe lângă acestea incidentul dela „Transilvania“ sperăm că va avea darul de a determina în fine cercurile noastre conducătoare să se ocupe serios cu ideea înființării unei societăți românești de asigurare, idee ivită deja odată în conferința II din 1901 a directorilor noștri de bancă, dar abandonată atunci pentru timpuri mai oportune.

Acestea credem a fi sosit.

Avem în organizația noastră financiară, intrupată în „Solidaritatea“, atâtea condițiuni favorabile pentru existența și pășirea unei societăți de asigurare, a noastre proprii, încât ar fi păcat să nu facem un pas înainte și să rămânem pe acest teren și mai departe tributari străinilor, cari până acum destul ne-au exploatat.

Chestiunea băncii de emisiune.

Chestiunea băncii de emisiune, care a preocupat într'un timp atât de mult opinia publică a țării, în cursul vacanțelor de vară, s'a dat aproape cu totul uitării. Ea va reinvia însă iarăș, îndatăce se va continua cu ascultarea experților.

Părerile date de experții ascultați până acum, precum se știe, sunt puțin favorabile pentru banca de emisiune independentă și vor fi redus, fără îndoială, mult, optimismul aceloră, cari au crezut că etablarea

băncii ungare se va putea face de azi pe mâne, fără vre-o sguduire mai însemnată a creditului țării.

Motivul principal pe care și bazează cei mai mulți dintre experți părerea contrară separației băncii de emisiune este, că procurarea aurului necesar pentru banca independentă ar întimpină prea mari greutate și o bancă independentă ungară, oricât ar avea sprijinul cercurilor oficiale, nicicând nu va putea servi atât de avantajos trebuințele de credit ale țării, ca o puternică bancă comună.

Cum între partizanii băncii comune se numără capacități financiare de importanța prezidentului bursei Sigm. Kornfeld și alții, cari încă n'au avut ocazie a se pronunță în chestie, dar ale căror vederi sunt deobște cunoscute, este foarte probabil, că curentul, pornit cu atâta vioiciune, pentru înființarea băncii de emisiune independentă, va mai slăbi, dacă nu va încetă chiar cu totul.

Dealtcum, precum se anunță, cercurile conducătoare ale Băncii Austro-Ungare, în caz când curentul separațiunii s'ar menține, încât guvernul ungar ar trebui să țină seamă de el — ar fi chiar gata a-si da concursul la etablarea băncii de emisiune independente. Aceasta s'ar face prin lărgirea centralei din Budapesta și instituirea a două conzilii generale, astfel că în viitor ar există un conziliu general austriac și unul ungar, cari corporații s'ar întruni apoi în ședințe comune numai în cazuri de tot importante, cum este, d. ex., când s'ar tractă de o hotărîre cu privire la etalonul oficial.

Asemenea ar fi gata Banca Austro-Ungară și la oarecari concesiuni în ce privește lărgirea sferei de competență a vice-governorului ungar al Băncii, post pentru care, după un svon, ce circulă deja de mai mult timp, ar fi dezinuat actualul secretar general al Băncii Austro-Ungare.

Etablării Băncii ungare independente ar trebui să-i premeargă începerea plăților efective în aur în ambele părți ale monarhiei, o măsură, care pentru un timp oarecare poate va influență nefavorabil întreaga circulație financiară. De prezent Banca Austro-Ungară nu are lipsă de nici un fel de măsuri de apărare a aurului său, pentru că în timpuri critice sistează simplu împrumuturile și vânzările în aur; pecând dacă a început plățile efective, atunci va trebui să urce etalonul ori de câteori ar experia, că ii este atacat în măsură mai mare stocul de aur.

De acest mijloc Banca Austro-Ungară a uzat până acum rar și numai în cazuri de tot justificate, căci, precum știm, chiar și în timpul scumpetei generale de bani, când în străinătate etalonul eră extraordinar de urcat, ea și-a menținut aproape în permanență etalonul relativ redus.

Că aceasta, banca ungară independentă, a cărei înființare unii politicieni maghiari o forțează mai mult din orgoliu național decât în vederea foloaselor reale ce ar putea rezulta dela ea pentru țară — abia o va putea prestă în cazul unei constelații nefavorabile a pieții de bani, o știu prea bine și unii membrii ai guvernului, cari probabil își vor și validită influința într'acolo, ca cel puțin încă pentru proximită 10 ani Banca Austro-Ungară să rămână o instituție comună a celor două țări dualiste ale monarhiei.

Explicarea novej legii execuționale.

Noua lege execuțională conține mai multe inovațiuni esențiale, a căror cunoaștere e de lipsă atât pentru debitor cât și pentru creditor.

Din *motivarea legii* extragem următoarele:

Se zice anume, că legea nouă va împiedeca ca realitățile să se vândă la licitațiune cu un preț scăzut care nu stă în proporție cu valoarea aceloră; că vor fi cruțați composesorii ca prin licitațiunea părților celorlalți composesori datori să-și peardă partea lor, că prin noua aceasta se vor reduce speșele de execuție și licitație, cari până acum formau o sarcină grea. Legea e cu atențiune și față de persoanele cari se ocupă cu agricultura. Conform legii vechi erau scutite de execuție 5 hectolitre de sământă, iar conform §-ului 67 se limitează execuția la proprietarii de mai puțin de 12 jug, pământ, astfel, că vitele de jug și uneltele agricole nu se pot licita în timpul din 15 Martie până în 15 Noembrie. Legea nouă scutește în general vitele de jug, sământa, uneltele agricole și gunoiul trebuincios pentru lucrarea la 12 jugăre de pământ, prin ceea ce voește a asigura minimul de existență a proprietarilor mici. Dar se îngriște legea nouă și de proprietarii mai mari, întrucât și la proprietăți mai mari de 12 jugăre (§ 14) interzice licitarea mobilelor în timpul din 15 Martie până în 15 Noembrie. Toate acestea le fixează legea nu numai față de proprietarul pământului, cum e în legea vechie, ci și față de toți aceia, cari se ocupă cu agricultura, cum sunt și arândașii, ca și aceștia să se bucure de favorurile legii.

Nu s'a putut stabili un minim de imobili, care să fie liber de execuție, de oarece aceasta întimpină multe greutăți.

Din punct de vedere practic un asemenea minim numai așa s'ar putea fixa, dacă acesta în genere nu s'ar putea însărcina cu datorii; iar la imobili mai mari separarea minimului ar cauza mari greutăți în praxă.

E incontestabil că micul proprietar ar trebui apărat de ruina totală provenită din incurcarea lui în datorii din cauza nepriceperii, ușurătății sau lipsei sale. Apărarea aceasta însă nu a putut avea loc în cadrul legii de execuție, ci se va putea regulă prin instituțiunea homestead-ului.

Pentruca realitățile să nu se vândă cu preț bagețel, se dispune în §-ul 21 că realitățile, cari constau din case supuse la darea de venit să nu se vândă sub jumătate, — alte realități sub 2/3-a parte a prețului de strigare.

Ceea-ce privește ieftinirea procedurii de execuție aceasta se ajunge prin aceea că legea la încassarea de sume mai mici scutește pe execut de spese (§ 4.), reștringe aplicarea prețuitorului la efectuarea execuției, (§ 15), reduce speșele cu emiterea și inmanuarea edictului de licitațiune (§ 17) și că în fine în loc de a se publica edictul de 3 ori în foaia oficioasă e de ajuns să se publice odată.

D. Rațiu.

(Se continuă).

Propunere pentru valorizarea prunelor.

Cetim în „*Erd. Gásda*“ din Cluj un propunere făcută de un d-n Dr. Török Arthur din Crisior (comitatul Hunedoarei) în scopul valorizării prunelor. Din aceea dăm în traducere următoarele părți de interes și pentru

locuitorii români din regiunile unde cultura prunelor se face pe o scară întinsă.

„... În acest an producțiunea prunelor e bogată, însă bani aduce puțin. În anul trecut întreprinzătorii pentru fierberea rachiului au cumpărat vagonul de prune cu 50—60 coroane, în acest an au plătit de vagon prune roșii 14—16 cor. Desigur nici anul trecut întreprinzătorii n'au lucrat cu pagubă; în anul de față însă câștigul lor este întreit față cu anul trecut.

„Departa să fie dela mine ca să invidiez câștigul cuiva. La fierberea rachiului trebuie mulți bani, multe buți de lemn, mai multe săptămâni dearândul trebuie adunate cu stăruință prunele, e greu și a priveghia nopți cu prilejul fierberii, s'a ridicat și contribuția pentru fierberea în căldările cele mici, — dar câștigul, care în câteva săptămâni ajunge la mărimea capitalului, îl țin extrem de mare și simțesc, că aici cineva păgubește și acesta nu e altul decât producătorul poamelor. Producătorul de prune adesea n'are altceva decât acei câțiva pruni; dacă aceștia produc multe prune, și atunci e rău, pentrucă întreprinzătorul le cumpără ieftin; iar dacă se fac puține, n'are ce să vândă.

„După părerea mea aici se poate ușor ajuta. Dacă comunele noastre știu în multe locuri să-și manipuleze arânda dării de consum, — să meargă cu un pas mai departe: să-și manipuleze inșeși și valorizarea producțiunii de poame. Să înceapă cu ce e mai ușor: cu prunele. Să alcătuiască fiecare comună producătoare de prune o *cadă* bună și mare de ciment în pământ și să-și agonisească o *căldare* bună de fier. Aceasta din urmă o pot cumpăra și mai multe comune împreună. Prunele să se adune, să se măsure cu *măsura de greutate*, ca să se știe că fiecare cât a vărsat în bazenul comun. După 3—4 săptămâni se poate începe fierțul, rămășițele se așează în altă cadă de ciment — nu se aruncă în pârâu, — pentrucă ele sunt un adaos bun de nutreț pe seama vitelor și porcilor și în cazul cel mai rău se pot întrebuintă ca gunoiu. Rachiul se vinde în grabă pentru a fi transportat; sunt destui negustori, cari dau și butea și avans pelângă prețul de vânzare al zilei.

„Producătorul ar ajunge cu o lună mai târziu la bani, dar la bani cu mult mai mulți, și ceea ce e capul lucrului: ar căpăta întreg prețul poamelor.

„Situăția de azi este că producătorul are poame, dar n'are căzi (buți) în cari să le adune. Dacă și are căzi, n'are căldare de fier. Dacă are căldare, n'are vas în care să adune vinarsul. Dacă însă are și poame și căldare și vase — pentru un butoiu-două de vinars negustorul nu stă cu el de vorbă — pentrucă acela vorbește numai despre un vagon al căilor ferate, ca unitate...

„O cadă comunală de ciment abia ar costă trei sute de coroane — și s'ar putea plăti ușor din plusul câștigului în primul an. Și atunci am fi mândri de prunii noștri, ne-am desfăta privind ramurile lor încărcate, — grădina de pomi ne-ar umplea de adevărată bucurie. N'am pizmul pe locuitorii din regiunea Dunării, cari produc grăul cel mai bun, pentrucă prunii, merii, nucii ne-ar crea pânea de toate zilele — venitul curat ar rămânea în buzunarul aceluia, care cultivă pomii, care plătește darea pământului — în buzunarul micului proprietar, care astăzi e sărac și chinuit de multe nevoi“.

Jurisdicțiune.

Dreptul de proprietate asupra acțiilor nominative. Câștigarea dreptului de proprietate asupra acțiilor nominative este condiționată nu numai de indosarea și înscrierea lor în registrul acționarilor, ci și de posesiunea legitimă a acțiilor de transcris.
(Curia reg. sub Nr. 2237 dela 15 Maiu 1908.)

Dela „Solidaritatea“.

În cursul luni August a. c. au cerut să fie admise în sinul asocierii noastre, înaintându-și, în conformitate cu statutele, declarațiile de intrare următoarele institute de bani ale noastre:

- „Avrigeana“ din Avrig.
- „Drăganul“ „ Beiuș.
- „Olteana“ „ Viștea-inferioară.

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 10 Septembrie 1908.

Așteptările nutrite de cercurile financiare, că la începutul acestei luni numărul va deveni în măsură esențială mai lichid și mai abundent, până acum nu s'au realizat.

Din Sumarul Băncii imperiale germane publicat la 7 crt. remarcăm reducerea tezaurului cu aproape 15 milioane M., a împrumuturilor cu 35·3 milioane, și a circulațiunii de bilete cu 16·8 milioane M.

Situația Băncii Austro-Ungare, deși încassările au fost mari, nu s'a ameliorat în aceiași măsură ca în perioada corăspunzătoare din a. tr., pentru că cererile de numărare, în parte preponderantă, s'au adresat băncii de emisiune.

Aurul a crescut în săptămâna primă cu 4·3 milioane, dar afacerile lucrative s'au redus numai cu 29·8 milioane și circulațiunea de bilete numai cu 22·8 milioane K, așa că au mai rămas în circulațiune încă 9 milioane K bilete sub dare. Băncile din Viena au urcat etalonul cu $\frac{1}{8}\%$ dela $4\frac{1}{4}$ la $4\frac{3}{8}\%$, iar discontul privat este cu $\frac{1}{16}\%$ mai scump.

AGRICULTURĂ.

Producțiunea universală de cereale.

II. Statele avizate la import.

1. *Britania mare* va avea aproximativ următoarea recoltă:

Grâu	14·20 milioane măji metrice
Orz	14·40 „ „ „
Ovăș	28 „ „ „
Săcară	0·50 „ „ „

Pentru acoperirea trebuințelor de consum va avea să importeze circa:

Grâu și făină	58—60 mil. măji metrice
Săcară	0·50 „ „ „
Orz	13—14 „ „ „
Ovăș	6—8 „ „ „
Cucuruz	26—28 „ „ „

2. *Francia.* Recolta este evaluată astfel:

Grâu	85—90 mil. măji metrice
Săcară	13—14 „ „ „
Orz	9—9·5 „ „ „
Ovăș	45—50 „ „ „
Cucuruz	4—4·5 „ „ „

*) Continuare din Nr. precedent al foi noastre pe baza raportului ministrului de agric. ung.

Se va importa circa:

Grâu	12—13 mil. măji metrice
Săcară	0·5 „ „ „
Orz	0·3 „ „ „
Ovăș	3·0—4 „ „ „
Cucuruz	4·0—5 „ „ „

3. *Germania.* Recolta este evaluată aproximativ astfel:

Grâu	36—38 mil. măji metrice
Săcară	87—95 „ „ „
Orz	27—30 „ „ „
Ovăș	65—75 „ „ „

Se va importa circa:

Grâu și făină de grâu	24—25 mil. măji metrice
Săcară	8—10 „ „ „
Orz	20—22 „ „ „
Ovăș	6—8 „ „ „
Cucuruz	12—14 „ „ „

4. *Austria.* În asemănare cu aceea a anului trecut recolta anului crt. este evaluată astfel:

	In 1908	In 1907
	Milioane măji metrice	
Grâu	15—15·5	14·25
Săcară	24—25	22
Orz	16—16·5	17·1
Ovăș	20—22	24·8
Cucuruz	4·5—5	4·2
Cartofi	125—130	146·6

Se va importa:

Grâu	12—14 mil. măji metrice
Săcară	2—2·5 „ „ „
Orz	2—2·5 „ „ „
Ovăș	1—1·5 „ „ „
Cucuruz	4—5 „ „ „

5. *Italia* are aproximativ recolta următoare:

Grâu	36—43 mil. măji metrice
Săcară	0·80—0·90 „ „ „
Orz	2—2·20 „ „ „
Ovăș	2·20—3·20 „ „ „
Cucuruz	19—26 „ „ „

Se va importa circa:

Grâu	12—15 mil. măji metrice
Săcară	0·10—0·20 „ „ „
Orz	0·20 „ „ „
Ovăș	2·20—2·40 „ „ „
Cucuruz	1—1·50 „ „ „

6. *Holandia* va avea aproximativ recolta următoare:

Grâu	1·45—1·50 mil. măji metrice
Săcară	3·80—4 „ „ „
Orz	—·80—1 „ „ „
Ovăș	2·80—3 „ „ „
Cartofi	34—35 „ „ „

Va importa circa:

Grâu și făină	5—6 mil. măji metrice
Săcară și făină	2·50—3 „ „ „
Orz	1·50—2 „ „ „
Ovăș	1·50—2 „ „ „
Cucuruz	5—6 „ „ „

7. *Elveția* va avea circa următoarea recoltă:

Grâu	1·12 mil. măji metrice
Săcară	0·46 „ „ „
Orz	0·12 „ „ „
Ovăș	0·75 „ „ „

Va importa:

Grâu	4-80 mil. măji metrice
Săcară	0-14 " " "
Orz	0-21 " " "
Ovăș	1-25 " " "
Cucuruz	0-70 " " "

8. Belgia are aproximativ următoarea recoltă:

Grâu	3-80—4-20 mil. măji metrice
Săcară	5-20—5-30 " " "
Orz	1-20—1-30 " " "
Ovăș	6-50—6-70 " " "

Va importa aproximativ:

Grâu	13-00—13-60 mil. măji metrice
Săcară	0-60—6-70 " " "
Orz	3-00—3-50 " " "
Ovăș	— — — — " " "
Cucuruz	3-50—4-15 " " "

9. Dania are aproximativ:

Grâu	1-20—1-25 mil. măji metrice
Săcară	4-50—5-00 " " "
Orz	6-00—6-20 " " "
Ovăș	6-00—6-50 " " "

Va importa aproximativ:

Grâu și făină	1-30—1-55 mil. măji metrice
Săcară	0-80—1-00 " " "
Orz	0-20 — — — " " "
Ovăș	— — — — " " "
Cucuruz	4-50—4-60 " " "

10. Suedia va avea circa următoarea recoltă:

Grâu	1-80 mil. măji metrice
Săcară	6-50 " " "
Orz	3-40 " " "
Ovăș	1-50 " " "

Va importa circa:

Grâu	1-80—2-00 mil. măji metrice
Săcară	0-20—0-50 " " "
Orz	0-10—0-20 " " "
Ovăș	0-50 — — — " " "
Cucuruz	0-10 — — — " " "

11. Norvegia va avea aproximativ:

Grâu	100,000 măji metrice
Săcară	260,000 " " "
Orz	1.000,000 " " "
Ovăș	3.000,000 " " "

Va importa circa:

Grâu	700,000 măji metrice
Săcară	2.200,000 " " "
Ovăș	100,000 " " "
Cucuruz	500,000 " " "

12. Spania va avea aproximativ:

Grâu	30 mil. măji metrice
Săcară	7 " " "
Orz	13—14 " " "
Ovăș	3—3-5 " " "
Cucuruz	6—6-5 " " "

Va importa circa:

Grâu	5—8 mil. măji metrice
Săcară	0-50 " " "
Orz	1—2 " " "

13. Portugalia va avea aproximativ:

Grâu	2-00 mil. măji metrice
Săcară	0-80 " " "

Orz	1-30 mil. măji metrice
Ovăș	1-00 " " "
Cucuruz	1-50 " " "

Va importa circa:

Grâu	1-00 mil. măji metrice
Săcară	0-10 " " "
Orz	0-15 " " "
Ovăș	0-20 " " "
Cucuruz	0-70 " " "

14. Grecia va avea aproximativ următoarea recoltă:

Grâu	2-1 mil. măji metrice
Săcară	0-026 " " "
Orz	0-8 " " "
Ovăș	0-12 " " "
Cucuruz	1-2 " " "

Va importa circa:

Grâu și făină	2-20 mil. măji metrice
Orz	0-05 " " "

15. Egiptul va avea aproximativ următoarea recoltă:

Grâu	5-8 mil. măji metrice
Orz	2-6 " " "
Cucuruz	14-6 " " "

Va importa aproximativ:

Grâu și făină	1-20—1-60 mil. măji metrice
Orz	0-20 " " "
Cucuruz	0-10 " " "

16. Brasilia va importa aproximativ:

Grâu	2-5—3-0 mil. măji metrice
Făină de grâu	3-5—5-0 " " "
Cucuruz	0-5—1-0 " " "
Ovăș	0-30—0-5 " " "

SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE.

„Fortuna“, institut de credit și de economii soc. pe acții în Rodna-veche. Acționarii acestui institut sunt convocați din partea direcțiunii pe 17 crt. la adunarea generală extraordinară continuativă a adunării, ce a fost convocată la timpul său pe 17 resp. 25 August a. c. și care cum se vede s'a terminat fără a lua deciziuni meritorice asupra obiectelor puse la ordinea zilei, cari sunt menținute și pentru adunarea din 17 crt.

*

„Grănițerul“, casă de economii, soc. pe acții, este firma unui nou institut de bani cu sediul în mica comună Herseni din com. Făgăraș, fondat în Mai a. c. și care s'a înregistrat la tribunalul din Brașov, ca for comercial, la 2 Iulie a. c. sub Nr. 5580/908. 405/1.

Capitalul societar este de K 22,250, împărțit în 445 acții à K 50.—

Direcțiunea numită din partea fondatorilor, se compune din 5 membrii și anume, d-nii: Ioan Iudele, David Fettu, Vasile Grosu, Ilie Iudele și Ioan Grosu.

*

Insoțire de credit sistem Raiffeisen s'a înființat în comuna Comana-sup. din com. Făgăraș. Numărul membrilor înscriși este 40 și insoțirea în curând își va începe activitatea.

*

„*Inaintarea*“ stabiliment pentru băi de abur și electricitate, societate pe acții în Săliște.

În conformitate cu cele anunțate în corespondența „*Intreprindere nouă în Săliște*“ publicată în Nr. 29 al acestei reviste, inițiatorii societății pentru construirea unui stabiliment de băi de abur și a unei centrale pentru lumina electrică în Săliște au emis un prospect pentru asigurarea capitalului social contemplat de K 75,000 prin subscriere de acții.

Rezultatul a fost foarte favorabil, ba chiar surprinzător, căci în decurs de 5 zile a fost subscris întreg numărul de acții, dovadă eclatantă despre dorința publicului, de a avea un astfel de stabiliment în comună.

Fiind capitalul social asigurat membrii fondatori au convocat adunarea generală de constituire pe Duminică în 6 crt., la carea au participat aproape toți subscriitorii de acții.

Adunarea s'a constituit, aclamând de președinte pe adevăratul inițiator al acestei întreprinderi, pe d-l *Petru Dragits*, primpretorele cercului Săliște, care a denumit ca notari pe domnii *Octavian Sglimbea* și *Constantin Hertja*.

După ascultarea raportului prezentat din partea fondatorilor adunarea s'a declarat unanim pentru înființarea societății sub firma: „*Inaintarea*“.

Purcuzând la votarea statutelor s'a primit în întregime proiectul elaborat de către membrii fondatori.

La alegerea direcției s'a ținut cont de faptul, că la subscrierea de acții au concurs și comunele politice Săliște, Galeș, Tilișca și Vale și astfel s'au aclamat în consiliul de administrație d-nii *Nicolae Lupăș* primariul, *Ioan Chirca* primnotariul comunei Săliște; *Dumitru Tâmpănar* primariul, *Ioan Batuca* notariul comunei Galeș; *Simion Gligor* primariul, *Valeriu Milea* notariul comunei Tilișca; *Ioan Tipurița* primariul, *Sabin Savu* notariul comunei Vale și pe lângă aceștia s'au mai aclamat de membrii în direcțiune acționarii *Ioan Banciu*, *Daniil Bârsan* jun., *Ionel Comșa*, *Vasile Daderlat*, *Constantin Hertja*, *Ioan Pavel* și *Nicolae N. Pinte*a, iar în consiliul de supraveghere au fost aleși deasemenea prin aclamație d-nii *Ioan D. Bârsan*, *Ioan Bucsan*, *Ioan Dădărlat*, *Teodor Doboiu* și *Nicolau Hențu*, rămânând ambele conzilii să se constituie între sine.

Astfel s'a pus bază la o nouă întreprindere menită să aducă mari foloase din punct de vedere sanitar populației din Săliște și jur. Societatea s'a constituit pentru durata de 30 ani, rezervându-i-se în primul rând fondului protopresbiteral gr. or. al tractului Săliște, în al doilea rând bisericii gr. or. rom. din Săliște și în al treilea rând comunei politice Săliște dreptul de opțiune de așa, ca la expirarea celor 30 de ani să poată rescumpără întreagă întreprinderea, solvind acționarilor prețul nominal al acțiunilor și folosind la escontarea acționarilor chiar și fondul de întregire și reînnoire al stabilimentului, carele se va crea și dotă din venitul brut al societății.

Săliște în 8 Septembrie 1908.

Constantin Hertja,

șeful de birou al „*Cassei de păstrare*“ (reuniune) în Săliște.

*

„*Mugurul*“, însoțire economică-comercială în *Elizabetopole*, a căreia adunare generală de constituire s'a ținut la 11 Aprilie a. c., s'a înregistrat la tribunalul din *Elizabetopole*, ca for comercial prin decizul Nr. 7499/274 dela 4 Iuliu a. c.

Prima direcțiune a acestei însoțiri, de bună speranță, sunt d-nii: *Dr. Nic. Racoța*, medic, *Șeica-mare*; *Dr. Dion. Roman*, avocat, *Mediaș*; *George Simu*, protopop și *Dr. Alex. Morariu*, adv., în *Elizabetopole*; *George Șerban*, *Șmig* și *Ioan Todorean* în *Mușna*.

Dorim prosperare noii întreprinderi!

*

„*Vulturul*“, institut de credit și de economii soc. pe acții în *Tășnad*. Direcțiunea acestui institut roagă pe acționari să plătească până la 20 crt. la mâna d-lui *Dr. Coriolan Steer* rata II și III, de 20%, a fiecărei acții, pentru a putea lua imediat dispoziții pentru înregistrarea firmei.

Totodată avizează, că pentru plățirea restului de 70% din prețul acțiilor subscrise, adică a ratelor IV—X à K 10.—, s'au fixat ca termene de plată: 1 *Novembrie* a. c., 1 *Ianuarie*, 1 *Martie*, 1 *Maiu*, 1 *Iulie*, 1 *Septembrie*, 1 *Novembrie* 1909.

DIN REUNIUNI.

A *XVIII-a expoziție de vite* aranjată de „*Reuniunea de agricultură română din comitatul Sibiului*“ s'a ținut *Duminică* la 6 *Septembrie* n. 1908 în comuna *Șura-mare*.

Comitetul Reuniunii a fost reprezentat prin d-nii: *Ioan Chirca*, viceprezident, care a condus lucrările expoziției, prin dl *Victor Tordășianu*, secretar, și prin membrii *Dr. Petru Șpan*, *Romul Simu*, *Aurel Cosciuc* și *Teodor Andreiu*, cari împreună cu dl *Ludovic Fabricius*, primpretor în *Sibiu*, reprezentant al comisiei economice comitatense și cu diferiți reprezentanți, preoți, învățători și plugari frunțași din comunele admise la expoziție, — au format juriul expoziției.

La expoziție au fost admise vitele locuitorilor din comunele: *Șura-mare*, *Slimnic*, *Hamba*, *Guşterița*, *Bungard*, *Șura-mică* și *Turnișor*.

Turnișorul n'a fost reprezentat la expoziție, ceea ce e de regretat.

La terminul fixat — 10 ore a. m. — juriul s'a constituit sub prezidiul dlui *I. Chirca*, ales fiind ca notar dl *A. Cosciuc*.

Au fost expuse următoarele animale: 10 tauri și tăurenci, 47 vaci, 33 juninci, 13 vițele și numai 3 oi, în total 103 vite și 3 oi, aranjate toate în mod exemplar în „*Ulița bisericii*“.

Examinarea vitelor s'a făcut cu mare exactitate și pricepere, trecând cu răgaz, pe rând, dela una la alta.

După ce vitele au fost astfel examinate membrii juriului s'au consultat împreună, în școală, și au stabilit lista animalelor de premiat. Vacile de premiat au fost scoase din mulțime și arătate numărului public compus din *Sași* și *Români*, bărbați și femei, juni și fete, copii și copile.

Pe urmă în fața tuturor celor prezenți a ținut dl prezident *I. Chirca* o vorbire asupra însemnătății expozițiilor de vite, asupra importanței vitelor în economie, asupra progresului ce s'a constatat pe terenul creșterii vitelor cu ocazia acestei expoziții, spunând că sporul este îmbucurător, dar oamenii să stăruie pe viitor și la mai mult.

A vorbit după aceea dl membru al juriului *Dr. P. Șpan*, arătând îndeosebi că sporul frumos în cultura vitelor în părțile noastre este făcut sub influința binefăcătoare a conlocuitorilor noștri sași, cu cari *Românii* trăesc împreună în toate comunele de unde au fost expuse vite în această expoziție.

A urmat distribuirea premiilor în sumă de K 200.—, care s'a făcut conform programei, cu puține abateri necesitate de împrejurările locale și mai cu seamă de materialul prezentat la expoziție.

Lucrările oficioase ale zilei de azi s'au sfârșit la 4 oare d. a., fiind totul o adevărată școală practică, prea folositoare pentru plugari.

La urmă membrii juriului și fruntașii comunei s'au întrunit la o masă comună, unde s'au continuat iarăș cu povețe și indemnuri bune și folositoare.

Notăm cu bucurie, că dela Paști incoace, adevărat în timp de 4 luni, în Șura-mare s'au ținut trei rânduri de întruniri folositoare. Anume de primădată reprezentanți ai Reuniunii rom. agricole au plantat altoi dăruiți de ea membrilor, ținându-le, în mod practic, prelegeri asupra culturii pomilor. Tot atunci s'au făcut cele trebuincioase pentru înființarea unei *Insoțiri de credit sistem Raiffeisen* în comună. Pe la mijlocul verii a eșit la fața locului *comitetul desp. Sibiu al „Asociațiunii”*. D-l dir. Dr. Cristea a ținut o predică morală, prin care a combătut *înjurăturile*, d-l A. Cosciuc o *prelegere economică* asupra culturii pământului, iar d-l profesor A. Bratu o prelegere cu schiopticonul. S'a augmentat biblioteca populară cu un număr frumos de cărți și s'au distribuit cărți poporului.

A treia întrunire s'a făcut în scopul *expoziției de vite*, ce am descris-o mai sus.

Acum harnicii locuitori ai comunei Șura-mare mai cer și o expoziție de copii.

Așa ar trebui să se lucreze în toate satele noastre. Nu la 4—5 ani o întrunire în cutare comună, ci în fiecare an 4—5 întruniri, puse la cale din centrele noastre, cu zeci de prelegeri și povețe folositoare. Pe lângă aceste: o ferventă lucrare a *amvonului și școalelor de adulți*.

Fie ca astfel să se procedeze pretutindeni.

CRONICA.

Necrolog. Ioan Popu, membru în comitetul de revizie al institutului „Păstorul” din Timișoara-Fabric, a răposat la 7 Septembrie a. c., în etate de 52 ani, în Timișoara.

*

Curs de lăptărit în Ciacova. La 1 Octombrie a. c. se va deschide în Ciacova din comitatul Timiș un curs de lăptărit de un an. Cursul stă în legătură cu școala agronomică din Ciacova. Se primesc în acest curs 20 de tineri, cari știu ceti și scrie. au trecut nepătat și sunt sănătoși; ei beneficiază sub durată cursului de întreaga întreținere gratuită și primesc instrucție teoretică și practică în toți ramii lăptăritului. Absolvenții cursului primesc posturi de conducători pe la cooperativele de lăptărit și lăptăriile particulare. Cererile adresate ministrului de agricultură și instruite cu atestat de botez, de vaccinare, medical, de moralitate și școlar trebuie trimise cât mai curând la d-l Juhász Vilmos, directorul școalei agronomice din Ciacova (Csákova, com. Temeș).

Ar fi de dorit, ca la astfel de cursuri să stăruiască a fi admiși și tineri români, cari cu timpul ar putea face, în calitate de specialiști în ale lăptăritului, bune servicii și poporului nostru.

*

Desvoltarea lăptăriilor cooperative sătești. Conform unei statistice recente a ministrului de agricultură ung. în anul 1907 s'au aflat în țara întreagă 651 de lăptării cooperative întocmite pentru producerea

de unt, având toate la olaltă 62,156 membrii, cu 98,237 părți fundamentale. Membrii au furnizat 84.406,745 litri de lapte și s'a produs 2.711,028 Kg. de unt. Venitul cooperativei a fost de K 10.186,904.—. Progresele uriașe realizate pe terenul lăptăriilor cooperative în ultimii 10 ani se invederează din următoarele cifre: la 1897 au fost în țara întreagă 43 lăptării cooperative, cu 2767 membrii și 5937 părți fundamentale, cari au furnizat 4.790,132 litri de lapte și au produs 191,254 kg. de unt; iar venitul a fost de K 539,282.

*

Bănci federale în România. Actualmente există în întreaga țara patru bănci populare federale, și anume: „Solidaritatea” din județul Botoșani, cu sediul în comuna Dumbrăveni; „Banca federală dela Găiceanca”, în județul Tecuciu; „Uniunea cooperativei din județul Romanati”, cu sediul în comuna Dobrun și „Banca federală din județul Muscel”, cu sediul în comuna Topoloveni. Tendința de federalizare se observă în ultimul timp, la mai toate băncile populare și cooperativele sătești din țară.

Firme insolvente:

Mártonffy Zs. József, comerciant în Cluj; — *Guttman Izidor & Comp.* firmă comercială de haine bărăbătești în Lipova; — *Porjes Hermann*, comerciant de mobile în Oradea-mare; — *Jung Ferenz*, comerciant în Oradea-mare; *Kurcz Adam*, comerciant în Pecica-veche; — *Dobrik István*, comerciant în Buziaș; — *Moldovan Alexe*, comerciant în Dobra; — *Dieballa Ernő*, comerciant în Orșova; — *Hermann Izidor*, comerciant în Vulcan; — *Grünfeld Samu*, comerciant în Sighetul-Marmației; — *Breier Jakob*, comerciant în Sibiu; — *Wirth Ernő*, comerciant în Zam; — *Novák Ienőné*, firma comercială în Zam.

Firme falite:

Erdélyi Simon, comerciant în Székely-Udvarhely, tribunalul în loc, insinuarea pretenziunilor până în 28 Octombrie, licuidarea în 25 Noembrie, alegerea comitetului concursual 28 Noembrie a. c.

Mayer Győző, comerciant în Timișoara, tribunalul în loc, insinuarea până în 13 Septembrie, licuidarea în 15, alegerea comitetului tot în 15 Septembrie a. c.

Schwarz I. Benő comerciant în Resiczabánya, tribunalul în Lugoș, insinuarea până în 14 Octombrie, licuidarea în 21 Octombrie, alegerea comitetului în 24 Octombrie a. c.

Kokoska József, comerciant în Oradea-mare, tribunalul în loc, insinuarea până în 1 Noembrie, licuidarea în 14 Noembrie, alegerea comitetului concursual în 16 Noembrie a. c.

Kuriak George, comerciant în Făget, tribunalul în Lugoș, insinuarea până în 30 Septembrie, licuidarea în 8 Octombrie, alegerea comitetului în 10 Octombrie a. c.

Sumar.

Societatea de asigurare „Transilvania”. — Chestiunea băncii de emisiune — Explicarea noiei legii execuționale. — Propunere pentru valorizarea prunelor. — *Jurisdicțiune.* — Dela „Solidaritatea”. — Situațiunea — *Agricultura:* Producțiunea universală de cereale. — *Societăți financiare și comerciale:* „Fortuna”, „Grănițerul”, Insoțirea de credit sistem Raiffeisen, „Inaintarea”, „Mugurul”, „Vulturul”. — *Din Reuniuni:* A XVIII-a expoziție de vite. — *Cronică:* Necrolog, Curs de lăptărit în Ciacova, Desvoltarea lăptăriilor cooperative sătești, Bănci federale în România. — Firme insolvente. Firme falite.

„CODREANA“, institut de credit și economii în Băsești.

CONCURS.

Direcțiunea inst. de credit și economii „Codreana“ societate pe acții din Băsești (com. Szilágy) publică concurs pentru ocuparea unui post de **practicant** dotat cu salariu anual de K 800.

Concurenții să-și trimită ofertele cel mult până în 22 a lunii curente st. n. la direcțiunea institutului, având să dovedească cu atestate în regulă: că au absolvat vre-o școală comercială superioară, și că posed, pe lângă limba maternă română, limba maghiară și germană în vorbire și scriere. Postul este a se ocupa după alegerea concurentului, numai decât.

Băsești, la 5 Septembrie 1908.

Nr. 131 (1-2).

Direcțiunea.

„AGRICOLA“, Hunedoara-Vajdahunyad.

CONCURS.

Pentru ocuparea cu 1 Octombrie st. n. a postului de **contabil** retribuit cu un salariu anual de **1600 coroane**, tantiemă statutară și dreptul la fondul de pensuni, după împlinirea unui an de probă în serviciul institutului.

Se cere dovedirea prin acte că petentul a absolvat o școală comercială și că are praxă în afaceri de bancă. Cunoștința de limbi e socotită ca o preferință. Rugărilor instruite cu acte să se adreseze la subscrisa:

Nr. 132 (1-2)

Direcțiunea a „Agricolei“.

Banca de asigurare Transilvania.

— Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 5. —

Asigurări contra pericolului de foc și exploziune.

Asigurări pe viață în toate combinațiile.

Asigurări pentru cazuri de accidente.

Asigurări contra pagubelor prin grindină.

Asigurări contra infracției (furt prin spargere de casse și locuințe).

Nr. 1 (37-52)

Asigurări de sticle la galantare, etc.

Pentru bănci de credit condiții foarte avantajoase pentru asigurarea ipototecelor și reduceri conziderabile de premii pentru membrii oricărei reuniuni agricole sau tovărăși economice.

Bursa de efecte din Viena și Budapesta.

Cursul din 9 Septembrie 1908.

%	V A L O R I	Viena vinde	Bpesta vinde
A. Datoria de stat ungară.			
4	Renta ung. aur, scut. de dare	111'40	111'50
4	" " Cor. " " "	93'20	93'30
3 1/2	" " " " " " " " "	82'65	83'45
3—	Impr. cu premii à 100 fl. " " "	189'25	189—
4	" p. reg. Tisei și Seghedin, sc. de dare	147'25	147—
3	Impr. p. regul. Porților de fier " " "	77'40	77'75
4 1/2	Oblig. de regalii croato-slavone " " "	100'25	101—
4	" rurale ungare " " "	93'90	94'25
4	" " croato-slav. " " "	94'50	94'50
B. Datoria de stat austriacă.			
4	Renta unit. conv. in cor., Mai-Nov., sc de dare	96'65	96'80
4	" " " " Ian-Julie " " "	96'60	96'80
4:2	" " " " în hârtie, Febr.-Aug. " " "	99'45	99'80
4:2	" " " " argint April-Oct.	99'40	99'80
4	Losuri din 1860 à fl. 500—	156'40	156—
4	" " 1860 à fl. 100—	220'50	221'50
—	" " 1864 à fl. 100—	264'50	266—
4	Renta austr. aur., scut. de dare	116'15	116'50
4	" " Cor. " " " " " " "	96'65	96'80
3 1/2	" " de invest. " " " " " " "	87'30	—
C. Alte datorii publice.			
4	Impr. orașului Budapesta din 1903, sc. de dare	91'60	91'60
5	" " " " Viena	101'85	—
6	" bulgar p. căi ferate din 1892 à frs 125	121'55	—
4	Imprumut Temeș-Bega din 1897	95'50	94'75
D. Scrisuri fonciare, obligaț. com., etc.			
4	Instit. de Cred. fonc. austr.	96—	—
4	Banca austro-ungară 50 ani în florini	99'15	99'15
4 1/2	" " " " 50 ani în coroane	99'80	99'80
4	Banca comerc. ung. Pesta în fl.	100'25	100'25
4 1/2	" " " " în cor.	93'75	94—
4	Obl. com. "banca" ung. "Pesta cu 10% premie	105—	105—
4	" " " " repl. 60 ani	93'50	93'50
4	Scris. fonc. I "Casă de păstr. patr., Pesta	93'75	93'75
4—	Obl. com. " " " " în cor.	93'75	—
4	Obl. cu premii I "Casă de păstr. patr. à K 100	—	101—
4	Scris. fonc. Inst. de credit fonciar ungar în cor.	92'55	92'75
4 1/2	Banca ipotecară ungară în cor.	100—	100—
4	" " " " " " " " " " " " "	93'50	93'50
—	Obl. cu premii Banca "ung. hip." à K 100	—	100—
4 1/2	"Albina", Sibiu	—	101—
4 1/2	" " " " " " " " " " " " "	—	99—
4 1/2	Cassa de păstrare generală Sibiu,	100'25	100—
4	" " " " " " " " " " " " "	94'25	94'25
4 1/2	" " " " Brașov	101—	101—
4 1/2	Inst. de credit fonciar Sibiu,	100'25	100'25
4	" " " " " " " " " " " " "	94—	94'25
E. Lozuri.			
3	Impr. cu premii Inst. de cred. fonc. aust. din 1880 à fl. 100	273'50	—
3	Impr. cu premii Inst. de cred. fonc. aust. din 1889 à fl. 100	269'50	—
4	Impr. cu premii Banca ung. hipot	245'50	240—
2	" " " " sărbeac à frs 100—	109'50	110—
5	Los. p. regularea Dunării, din 1870 à fl. 100.	262—	—
—	Basilica—Budapesta à fl. 5—	22—	22—
—	Inst. de credit p. com. și indust. à fl. 100—	482—	482—
—	Buda, comuna à fl. 40—	200—	215—
—	Pálffy, à fl. 40—	204'90	207—
—	Crucea roșie austriacă, a fl. 10—	52'65	55—
—	" " " " ungară, à fl. 5—	28'25	28'25
—	Losurile comunei Viena din 1874 à fl. 100—	499—	502—
—	Sanatorium Regina Elisabeta K 5—	—	8'25
—	Lozuri „Jó sziv“, à fl. 4—	—	12—
F. Valute.			
—	Galbini imper. pr. bucată	11'40	11'43
—	20 franci aur	19'14	19'14
—	20 marce aur	23'50	23'55
—	Sovereigns pr bucată	24—	—
—	Ruble hârtie per bucată	2'53	2'53
—	100 Marce hârtie	117'53	117'65
—	100 franci hârtie	—	95'65
—	100 lire hârtie	95'45	95'50
—	100 lei hârtie	—	95'45